

HERRLJUNGA KOMMUN

Vård- och omsorgsförvaltningen
Herrljunga Kommun
Box 201
524 23 Herrljunga
Tel. 0513-170 00

Tillgänglighetsplan för personer med funktionsnedsättning

- baserat på FN:s standardregler för delaktighet och tillgänglighet
för människor med funktionsnedsättning

Antagen av Kommunfullmäktige 2004-03-23
Reviderad 2010-10-05

1. INLEDNING.....	3
1.1 Syfte och mål	3
1.2 Tillgänglighetsplanen i kommunens verksamheter.....	3
1.3 Begreppsförklaringar	4
2. BAKGRUND	5
2.1 Mänskliga rättigheter	5
2.2 FN:s standardregler	5
2.3 FN:s Barnkonvention	6
2.5 Nationell handlingsplan för handikappolitiken.....	6
2.6 Bemötandeutredningen	7
2.7 Lagstiftning	7
2.7.1 Socialtjänstlagen, Lag 2001:453	7
2.7.2 Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade, Lag 993:387.....	7
2.7.3 Hälso- och sjukvårdslagen, Lag 1982:763	8
2.7.4 Färdtjänstlagen , Lag 1997:736	8
2.7.5 Plan- och bygglagen (1987:10).....	8
2.7.6 Skollagen (1985:1100).....	8
2.7.7 Bibliotekslagen (1996:1596).....	8
2.8 Västra Götalands Regionen – Det goda livet för alla.....	9
3. HERRLJUNGA KOMMUNS MÅL FÖR PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING	9
3.1 Förutsättningar	9
REGEL 1 ÖKAD MEDVETENHET	9
REGEL 2 MEDICINSK VÅRD OCH BEHANDLING	10
REGEL 3 REHABILITERING	12
REGEL 4 STÖD OCH SERVICE	12
3.2 Huvudområden.....	13
REGEL 5 TILLGÄNGLIGHET	13
REGEL 6 UTBILDNING	15
REGEL 7 ARBETE	16
REGEL 9 FAMILJELIV OCH PERSONLIG INTEGRITET.....	17
REGEL 10 KULTUR	18
3.3 Genomförande.....	19
REGEL 13 KUNSKAP OCH FORSKNING	19
REGEL 14 POLICY OCH PLANERING	19
REGEL 15 LAGSTIFTNING.....	20
REGEL 16 EKONOMISK POLITIK	20
REGEL17 SAMORDNING.....	21
REGEL 18 FRIVILLIGORGANISATIONER.....	21
REGEL 19 PERSONALUTBILDNING	22
REGEL 20 NATIONELL GRANSKNING OCH UTVÄRDERING	22
REGEL 21 TEKNISKT OCH ELEKTRONISKT SAMARBETE	23
REGEL 22 INTERNATIONELLT SAMARBETE.....	23

1. INLEDNING

Totalt beräknas cirka 10 procent av världens befolkning ha någon form av funktionsnedsättning. Ur demokratisk synpunkt och ur ett rättighetsperspektiv har personer med funktionsnedsättning samma rätt som andra till full delaktighet och jämlikhet i samhället.

En utgångspunkt för det politiska arbetet ska vara att arbeta för att minska hindren i samhället och öka tillgängligheten så att funktionshindret minskar eller försvinner. Arbetet bör därför genomsyra alla samhällssektorer där kommunen medverkar till att skapa en fysisk och social miljö där människor får möjlighet att leva som andra. En grundläggande förutsättning för delaktighet för människor med funktionsnedsättning är att kommunen beaktar och efterlever befintlig lagstiftning.

Flera reformer har genomförts under 1990-talet som ökat kommunernas ansvar för människor med funktionsnedsättning. Kommunaliseringen av särskolan och de särskilda omsorgerna för personer med funktionsnedsättning, Ädelreformen inom äldreomsorgen, psykiatrireformen för psykiskt funktionshindrade och handikappreformen med ny lagstiftning.

1.1 Syfte och mål

Det övergripande syftet med en tillgänglighetsplan är att ange riktningen för kommunens nämnder/styrelser i deras planering av verksamheten för att förbättra tillgängligheten i Herrljunga kommun, för alla människor.

Ett annat syfte är att öka kunskapen om personer med funktionsnedsättning och deras situation samt att öka samarbetet med frivilligorganisationerna. Genom att höja kunskaps- och medvetenhetsnivån när det gäller människor med funktionsnedsättning, kan attityder och beteenden förändras och därmed fås en ökad grad av tillgänglighet i samhället.

Målet är att undanröja de hinder som gör att människor med funktionsnedsättningar blir funktionshindrade i samhället. Det handikappolitiska programmet berör alltså inte enskilda funktionsnedsättningar, utan avser att normalisera samhället för alla.

Arbetet med frågeställningar som rör funktionsnedsättningar/hinder ska inte ses som någon engångsföreteelse, utan det skall integreras i den årliga verksamhetsplaneringen och budgetarbetet.

1.2 Tillgänglighetsplanen i kommunens verksamheter

Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för det ”Tillgänglighetsplanen för personer med funktionsnedsättning”. Planen ska revideras en gång per mandatperiod i samband med budgetberedning.

Ambitionen och viljan i planen ska genomsyra kommunens verksamhet inom alla områden och på alla nivåer. Synsättet, att väva in olika funktionsnedsättningar, skall därmed bli ett naturligt inslag i varje förvaltnings verksamhet på alla nivåer.

Utifrån planen och tillhörande behovsinventeringar ska nämnder och styrelser redovisa målsättning, utarbeta verksamhetsplaner och budgetar med redovisning av konkreta åtgärder och tidsplaner. Åtgärder ska genomföras inom befintliga budgetramar. Det är nämndens/styrelsens ansvar att fatta beslut om åtgärder och se till att förvaltningarna arbetar utifrån kommunens ambition och viljeinriktning och genomför de åtgärder som kommer till uttryck i programmet.

Planen och dess åtgärder ska årligen följas upp av kommunens nämnder/styrelser. Av årsredovisning skall framgå om planerade åtgärder genomförts eller påbörjats inom de tidsramar som angivits i verksamhetsplanen.

Redovisningarna sammanställs av kommunstyrelsen i samråd med kommunala pensionärs- och handikapprådet. De av kommunstyrelsen sammanställda årsredovisningarna från nämnder och styrelser tas upp i kommunfullmäktige för behandling.

Nya mål- och åtgärdsplaner skall vid behov inarbetas i samråd med äldre- och handikapprådet. Respektive förvaltningschef ansvarar för implementering i sin verksamhet.

1.3 Begreppsförklaringar

Funktionsnedsättning är när personer har fysiska funktionsnedsättningar i kroppen, psykiska funktionsnedsättningar eller funktionsnedsättningar som gör att en person har svårt att minnas och förstå. Dessa funktionsnedsättningar gör att personerna inte kan leva i samhället som andra.

En persons funktionshinder beror på hur allt är omkring personen. En person med rörelsehinder blir mindre funktionshindrad om det finns hiss i huset där de bor. En person med intellektuell funktionsnedsättning blir mindre funktionshindrad om människor har kunskap och kan prata med personen på ett sätt som han eller hon förstår.

2. BAKGRUND

2.1 Mänskliga rättigheter

De mänskliga rättigheterna är en minimistandard för vilka rättigheter som gäller alla. De bygger på följande principer.

- Alla människor är lika i värde och rättigheter
- Rättigheterna gäller alla människor
- De mänskliga rättigheterna är universella
- De mänskliga rättigheterna är odelbara och inbördes beroende av varandra

2.2 FN:s standardregler

I december 1993 antog FN:s generalförsamling standardregler för att tillförsäkra människor med funktionsnedsättning jämlikhet och delaktighet.

Reglerna innehåller principiella ståndpunkter när det gäller rättigheter, möjligheter och ansvar. De ger konkreta förslag till hur ett land kan undanröja hinder för personer med funktionsnedsättning och därmed skapa ett tillgängligt samhälle. Alla samhällets områden täcks upp i de 22 reglerna.

Standardreglerna är ett moraliskt och politiskt åtagande som medlemsstaterna tar på sig. De är inte juridiskt bindande, men om de följs av många kan de bli en internationell praxis.

Alla samhällets områden täcks upp i de 22 reglerna.

Förutsättningar

- Ökad medvetenhet
- Medicinsk vård och behandling
- Rehabilitering
- Stöd och service

Huvudområden

- Tillgänglighet
- Utbildning
- Arbete
- Ekonomisk och social trygghet
- Familjeliv och personlig integritet
- Kultur
- Rekreation och idrott
- Religion

Genomförande

- Kunskap och forskning
- Policy och planering
- Lagstiftning
- Ekonomisk politik

- Samordning
- Handikapporganisationer
- Personalutbildning
- Nationell granskning och utvärdering
- Tekniskt och ekonomiskt samarbete
- Internationellt samarbete

2.3 FN:s Barnkonvention

FN:s Barnkonvention ska gälla även för barn med funktionshinder. Grundtankarna i Barnkonventionen är att:

- Alla barn har samma rättigheter och lika värde.
- Varje barn har rätt att få sina grundläggande behov uppfyllda.
- Varje barn har rätt att få skydd mot övergrepp och utnyttjande.
- Varje barn har rätt att få uttrycka sin mening och bli respekterat

2.4 FN:s konvention om Rättigheter för personer med funktionsnedsättning

I december 2006 antog FN en ny konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Sveriges riksdag antog konventionen i november 2008. Den består av 50 artiklar och närmare hälften av dem är så kallade rättighetsförklaringar.

Syftet med konventionen är att se till att människor med funktionsnedsättning får full tillgång till sina mänskliga rättigheter. Konventionen ger alltså inga nya rättigheter, men den tydliggör vad redan befintliga rättigheter innebär i förhållande till flickor, pojkar, kvinnor och män med funktionsnedsättning. Rättighetsartiklarna tolkas enligt några grundläggande principer.

- Full delaktighet i samhället
- Respekt för människors lika värde och självständighet, deras oberoende och frihet att göra egna val
- Icke-diskriminering
- Respekt för olikheter och acceptandet av människor med funktionsnedsättning är en del av mänsklighetens mångfald
- Lika möjligheter
- Tillgång till fysiska miljöer, kommunikation och information
- Jämställdhet mellan män och kvinnor
- Respekt för utvecklingen av förmågan hos barn med funktionsnedsättning och respekt för deras rätt till identitet

2.5 Nationell handlingsplan för handikappolitiken

Riksdagen antog den 31 maj 2000 propositionen ”*Från patient till medborgare – en nationell handlingsplan för handikappolitiken*”. Handlingsplanen sträcker sig fram till år 2010. I den tydliggörs de nationella målen för den nationella handikappolitiken:

- samhällsgemenskap med mångfald som grund,
- att samhället utformas så att människor med en funktionshinder i alla åldrar blir fullt delaktiga i samhällslivet,
- jämlikhet i levnadsvillkor för flickor och pojkar, kvinnor och män med funktionshinder.

Det handikappolitiska arbetet ska särskilt inriktas på:

- att identifiera och undanröja hinder för full delaktighet i samhället för människor med funktionshinder,
- att förebygga och bekämpa diskriminering mot personer med funktionshinder,
- att ge barn, ungdomar och vuxna med funktionshinder förutsättningar för självständighet och självbestämmande.

Följande arbetsområden skall prioriteras under de närmaste åren:

- att se till att handikapperspektivet genomsyrar alla samhällssektorer,
- att skapa ett tillgängligt samhälle,
- att förbättra bemötandet.

2.6 Bemötandeutredningen

Den statliga utredningen ”*Nio vägar att utveckla bemötandet av personer med funktionshinder*” (SOU 1999:21) visar att det finns stora brister i bemötande av personer med funktionshinder. Många forskare anser att det finns ett samband mellan attityd och bemötande. Människor med funktionshinder behöver ofta stöd från olika håll och möter därför personal i olika verksamheter och myndigheter. Personalens värderingar och erfarenheter är ett grundläggande villkor för ett bra bemötande. Kompetensutveckling för att förbättra bemötandet ses som en angelägen åtgärd.

2.7 Lagstiftning

2.7 1 Socialtjänstlagen, Lag 2001:453

I Socialtjänstlagen (SoL) fastställs socialnämndens skyldighet att göra sig väl förtrogen med levnadsförhållandena för människor med funktionshinder, att bedriva uppsökande verksamhet och att medverka i samhällsplaneringen.

Socialnämnden ska också verka för att människor som av fysiska, psykiska och andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och leva som andra. Dessutom ska socialnämnden medverka till att den enskilde får en meningsfull sysselsättning och att han får bo på ett sätt som är anpassat efter hans behov av särskilt stöd.

2.7.2 Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade, Lag 993:387

Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) riktar sig till personer med stort funktionshinder och omfattande behov som medför betydande svårigheter i vardagen. Lagen innehåller bestämmelser om insatser för särskilt stöd och särskild service åt personer med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd, personer med betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder och personer med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som uppenbart inte beror på normalt

åldrande. Målet är att den enskilde får möjlighet att leva som andra, icke funktionshindrade. Den verksamhet som bedrivs skall främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet.

2.7.3 Hälso- och sjukvårdslagen, Lag 1982:763

Enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL) ska kommunen erbjuda en god hälso- och sjukvård åt dem som bor i en bostad med särskild service.

Kommunen har också ansvar för hemsjukvård i ordinärt boende enligt avtal Västra Götalandsregionen. Hälso- och sjukvården ska bygga på respekt för patientens självbestämmande och integritet och att den ska utformas och genomföras i samråd med patienten.

2.7.4 Färdtjänstlagen , Lag 1997:736

Färdtjänst är en särskilt anpassad transportform inom ramen för den kollektiva persontrafiken och bygger på Lag om färdtjänst (SFS 1997:736). Färdtjänst är avsett för personer, som på grund av ett varaktigt funktionshinder har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationsmedel.

Att inte kunna anlita den allmänna kollektivtrafiken innebär att man exempelvis har svårigheter att ta sig till busshållplatsen, stiga av och på bussen, göra sig förstörd etc. och ersätter i dessa fall den allmänna kollektivtrafiken.

2.7.5 Plan- och bygglagen (1987:10)

Plan- och bygglagen innehåller bestämmelser om att bebyggelsemiljö och byggnader som innehåller bostäder eller allmänna lokaler ska vara tillgängliga även för personer med funktionshinder.

2.7.6 Skollagen (1985:1100)

Enligt skollagen skall alla barn och ungdomar ha lika tillgång till utbildning och den ska vara likvärdig. Hänsyn skall tas till elever i behov av särskilt stöd. Läroplanerna framhåller en likvärdig utbildning och då pekar man speciellt på elever med funktionshinder. I skollagen jämföras särskolan med övriga delar av det allmänna skolväsendet. Särskolan ska organiseras på ett sådant sätt att eleverna inte blir tvungna att bo utanför det egna hemmet på grund av skolgången.

2.7.7 Bibliotekslagen (1996:1596)

Av bibliotekslagen framgår att folk- och skolbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt bland annat funktionshindrade genom att erbjuda litteratur i former särskilt anpassade till funktionshindrades behov.

2.7.8 Diskrimineringslag (2008:567)

Lagens ändamål är att Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

2.8 Västra Götalands Regionen – Det goda livet för alla

Regionfullmäktige antog i april 2005 ”*Vision Västra Götaland – Det goda livet*”. Det står för en god hälsa, arbete och utbildning, trygghet, gemenskap och delaktighet i samhällslivet, en god miljö där vi värnar de förnybara systemen, möta behoven hos barn och ungdomar, en uthållig tillväxt och ett rikt kulturliv.

Regionens handlingsplan ”*Det goda livet för alla*” ingår som en del av Västra Götalandsregionens övergripande arbete vars mål är full respekt för de mänskliga rättigheterna¹. Utifrån visionens fem fokusområden föreslås 31 åtgärder för att göra Västra Götaland mer tillgängligt. På så sätt tas viktiga steg mot Västra Götalandsregionens mål för handikappolitiken som är:

”*Full delaktighet och jämlikhet för personer med funktionsnedsättning.*”

3. HERRLJUNGA KOMMUNS MÅL FÖR PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING

I detta kapitel kommer de 22 standardreglerna att beskrivas närmare. För varje regel finns dessutom kommunens mål med tillhörande åtgärdsplan.

Standardreglerna innebär ett moraliskt och politiskt åtagande från staternas sida att anpassa samhället till människor med funktionsnedsättning. Standardreglerna är indelade i tre områden; förutsättningar, huvudområden samt genomförande.

3.1 Förutsättningar

REGEL 1 ÖKAD MEDVETENHET

”*Staterna/Kommunen bör aktivt öka medvetenheten i samhället om människor med funktionsnedsättning, om deras rättigheter, behov och möjligheter och om vad de kan bidra med*”

Mål – ökad medvetenhet

- Att kommunen verkar för att funktionshindrade får ett gott bemötande.
- Att kommunen ansvarar för att öka kunskapen om olika funktionshinder och funktionshindrades rättigheter, behov och möjligheter hos anställd personal, förtroendevalda, näringsliv och kommuninvånarna.

¹ Antogs av regionfullmäktige april 2005.

- Att alla nämnder ansvarar för att all information, protokoll och beslutsmeddelanden skrivs på ett tydligt och lättförståeligt språk.
- Att kommunen tar särskild hänsyn till funktionshindrades behov av information vid utveckling av informationssystem och anpassar den efter olika målgruppers behov.
- Att berörda nämnder ska informera personer med funktionshinder om vilket stöd kommunen kan ge – en aktivt uppsökande verksamhet.
- Att alla nämnder ansvarar för att information som berör invandrare med funktionsnedsättningar ges tillsammans med tolk.

Åtgärd 1:1

Fortbildning för anställda och förtroendevalda med inriktning på kunskap om olika funktionshinder och funktionshindrades rättigheter, behov och möjligheter. Särskilt stor vikt skall läggas på tillgänglighet och ett gott bemötande.

Uppdra till kommunstyrelsen att samordna aktiviteten

Åtgärd 1:2

Öka kunskapen hos de funktionshindrade och deras anhöriga/närstående om vilka rättigheter och möjligheter de har i samhället samt om den stöd och service som finns att tillgå. Detta kan ske genom en uppsökande verksamhet riktad till olika kategorier av funktionshindrade.

Uppdra till socialnämnden, tekniska nämnden och utbildningsnämnden att utifrån sina ansvarsområden ansvara för åtgärden

Åtgärd 1:3

Årligen genomföra uppsökande verksamhet enligt den av socialnämnden framtagna modellen.

REGEL 2

MEDICINSK VÅRD OCH BEHANDLING

”Staterna/Kommunen bör ansvara för att effektiv medicinsk vård och behandling finns tillgänglig för människor med funktionsnedsättning”

Mål – medicinsk vård och behandling

- Att kommunen inom sitt ansvarsområde ger effektiv och god medicinsk vård och behandling och att den finns lättillgänglig för människor med funktionsnedsättning.
- Att kommunen fortsätter att utveckla och fördjupar samarbetet med regionen för att förbättra samverkan kring den enskildes vård och behandling

HERRLJUNGA KOMMUN

Åtgärd 2:1

Tillhandahålla fortbildning för personal som i sin yrkesroll kommer i kontakt med funktionshindrade, som är i behov av medicinsk vård och behandling.

Uppdra till socialnämnden att ansvara för åtgärden.

Berörda personer i andra nämnder/styrelser ska bjudas in vid fortbildningstillfällena.

REGEL 3 REHABILITERING

”Staterna/Kommunen bör se till att rehabilitering erbjuds för människor med funktionshinder för att kunna uppnå och behålla största möjliga självständighet och funktionsförmåga”

Mål – rehabilitering

- Att kommunen i samverkan med Västra Götalandsregionen, försäkringskassa och arbetsförmedling ser till människor med funktionshinder får sina behov av habilitering och rehabilitering samt hjälpmedel tillgodosedda.
- Att det finns väl utvecklade samarbets- och arbetsformer mellan kommunen, region, försäkringskassan och arbetsförmedling.
- Att människor med funktionsnedsättningar ska kunna delta i det kommunala utbudet av bad, sportaktiviteter och andra sociala aktiviteter.

Åtgärd 3:1

Bibehålla och utveckla samverkansformer där flera myndigheter handlägger ärende kring personer med funktionsnedsättning

Uppdra till socialnämnden att ansvara för åtgärden

Åtgärd 3:2

Genomföra och följa upp plan för fysisk tillgänglighet

Uppdra till tekniska nämnden att ansvara för åtgärden

REGEL 4 STÖD OCH SERVICE

”Staterna/Kommunen ska garantera utvecklingen av, och tillgången till stöd och service. Inbegripet sådana hjälpmedel som bidrar till oberoende i det dagliga livet och utövande av sina rättigheter”

Mål – stöd och service

- Att kommunen tillhandahåller insatser och stöd i enlighet med lagstiftningens mål och intentioner.
- Att uppsökande och uppföljande verksamhet ska utvecklas.

Åtgärd 4:1

Inventering av funktionshindrades behov av stöd och service som underlag för verksamhetsplanering på kort och lång sikt.

Åtgärd 4:2

Genomförande av återkommande brukarundersökningar avseende upplevd kvalitet och kvantitet av individuellt stöd och service, i syfte att förbättra bemötande, tillgänglighet etc.

Åtgärd 4:3

Information om rättigheter och möjligheter enligt LSS.

Åtgärd 4:4

Regelbunden uppföljning av ej verkställda beslut gällande beslut enligt LSS samt SoL.

Uppdra till socialnämnden att ansvara för åtgärderna.

3.2 Huvudområden

REGEL 5 TILLGÄNGLIGHET

”Staterna/Kommunen bör inse tillgänglighetens betydelse på alla områden i utvecklingen mot full delaktighet. Oavsett vilka eller hur stora funktionshinder människor har, skall staten.

- a) införa handlingsprogram som gör den fysiska miljön tillgänglig för dem och*
- b) se till att de får tillgång till information och möjlighet till kommunikation”*

Mål – tillgänglighet

- Att alla lokaler där kommunen bedriver verksamhet och all verksamhet som kommunen bedriver, skall vara tillgängliga för människor med funktionshinder.
- Att kommunen verkar för att alla offentliga lokaler på sikt är tillgängliga för människor med funktionshinder.
- Att offentlig utomhusmiljö som t ex gator, vägar, gångvägar och parker skall vara tillgängliga för människor året om.
- Att kommunen verkar för att kollektivtrafiken skall vara lätt tillgänglig för personer med funktionshinder.

- Att möjliggöra för personer med funktionsnedsättning att uppleva natur och naturupplevelse.
- Att det vid upphandling beaktas att såväl produkter som tjänster blir tillgängligt för personer med funktionshinder.
- Att det ska finnas kommunal lekplats med tillgänglighet och användbarhet för både barn och föräldrar med funktionshinder.
- Att kommunal information ska vara tillgänglig och anpassad för personer med olika typer av funktionshinder.

Åtgärd 5:1

Inventering, utredning samt **löpande uppföljning** av tillgänglighet för funktionshindrade till kommunala lokaler och offentlig utomhusmiljö samt upprättande av tillgänglighetsplan. I tillgänglighetsplanen skall en tydlig ansvarsfördelning framgå.

Uppdra till tekniska nämnden och fritids- och kulturnämnden att utifrån sina ansvarsområden ansvara för åtgärderna

Åtgärd 5:2

Samtliga förvaltningar ska anpassa utbudet av information samt anpassar informationen efter målgruppers behov.

Uppdra till respektive styrelse/nämnd att ansvara för sina ansvarsområden

Åtgärd 5:3

Möjlighet till mer lättläst information och tal syntes på kommunens hemsida.

Kommunstyrelsen är ansvarig för åtgärden

REGEL 6 UTBILDNING

”Staterna/Kommunen bör erkänna principen om lika möjligheter till utbildning på grundskole-, gymnasie-, och högskolenivå för barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning. De bör se till att sådan utbildning är en integrerad del av den ordinarie utbildningen”.

Mål – utbildning

- Att barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning tidigt skall uppmärksammas för att få sina behov av särskilt stöd och pedagogik tillgodosett både inom förskolan och inom skolan.
- Att kunskap om funktionsnedsättning skall vara ett naturligt inslag i den ordinarie utbildningen och integrerat i olika ämnen i alla utbildningar inom grund-, gymnasie- och vuxenskolan.

Åtgärd 6:1

Utarbeta individuella utvecklingsplaner med åtgärdsprogram inom förskole- och skolverksamhet som beskriver den enskilda elevens totala behov av stöd och anpassning för att ha samma möjligheter till utveckling och inläring som andra barn.

Åtgärd 6:2

Elever med funktionsnedsättning ska erhålla pedagogiskt material och arbetshjälpmedel, informations- och kommunikationsteknik samt elevassistent/resursperson efter behov.

Åtgärd 6:3

Bibehålla och utveckla samverkansformer med primärvårdens barnavårdscentral för att tidigt kunna förbereda med stöd inför skolstart.

Uppdra till utbildningsnämnden att ansvara för åtgärderna

REGEL 7

ARBETE

”Staterna/Kommunen bör erkänna principen att förutsättningar skapas för människor med funktionsnedsättning så att de skall kunna utnyttja sina mänskliga rättigheter, särskilt rätten till arbete. Såväl på landsbygden som i städerna måste de ha lika möjligheter till produktivt och inkomstbringande arbete”

Mål – arbete

- Att kommunen är ett föredöme när det gäller möjligheterna för människor med funktionsnedsättning att få eller kunna behålla ett arbete.
- Att kommunen aktivt motverkar diskriminering av funktionshindrade i arbetslivet.
- Att kommunen ses som en helhet i frågor som rör arbete för personer med funktionsnedsättning. De resurser som finns inom nämnderna är kommunens gemensamma och nämndområden ska inte utgöra hinder för samarbete.
- Att kommunen har goda samverkansformer med näringslivet – arbetsförmedling – försäkringskassa för att skapa fler möjligheter till sysselsättning.

Åtgärd 7:1

Utveckla och bibehålla övergripande samverkansformer mellan kommunen och kommunens näringsliv.

Uppdra till kommunstyrelsen att ansvara för åtgärden

Åtgärd 7:2

Utveckla och bibehålla, samverkansformer mellan kommunen - näringsliv – arbetsförmedling – försäkringskassa.

Uppdra till socialnämnden att ansvara för åtgärden

REGEL 8

EKONOMISK OCH SOCIAL TRYGGHET

”Staterna/Kommunen är ansvariga för att människor med funktionsnedsättning har social trygghet och tillräckliga inkomster”

Mål

- Att personer med funktionshinder skall tillförsäkras samma möjlighet till social trygghet som övriga kommuninvånare.
- Att kommunen verkar för en god tillgänglighet av gode män, förvaltare och kontaktpersoner för de personer som har behov av det.

Åtgärd 8:1

Gode män/förvaltare skall erbjudas utbildning i bl. a. olika funktionsnedsättningar, juridik, vad godmanskap/förvaltarskap innebär samt tillämpliga lagar.

Uppdra till kommunens överförmyndare att ansvara för åtgärden

REGEL 9

FAMILJELIV OCH PERSONLIG INTEGRITET

”Staterna/Kommunen bör främja möjligheten för människor med funktionshinder att leva familjeliv. De bör främja deras rätt till personlig integritet och se till att lagar inte diskriminerar människor med funktionsnedsättning när det gäller sexuella relationer, äktenskap och föräldraskap”

Mål

- Att föräldrar med eget funktionshinder ska få det stöd och den service de behöver för att klara föräldrarollen.
- Att kommunen främjar rätten till den personliga integriteten och motverkar diskriminering.

Åtgärd 9:2

Bibehålla och utveckla samverkan med primärvården för att tidigt kunna ge stöd till barn eller föräldrar

Uppdra till socialnämnden att ansvara för åtgärden

REGEL 10

KULTUR

”Staterna/Kommunen skall se till att människor med funktionsnedsättning kan delta i kulturlivet på lika villkor”

Mål

- Att människor med funktionshinder ska kunna ta del i kulturverksamheter på samma villkor som andra och tillgodogöra sig information om kulturella aktiviteter.
- Att miljöer, lokaler, verksamhet och information där kulturaktiviteter bedrivs skall vara tillgängliga (användbara) för människor med funktionsnedsättning.
- Att kommunen ägnar särskild uppmärksamhet åt att utveckla kulturlivet så att det blir attraktivt och tillgängligt för människor med funktionsnedsättningar.

Åtgärd 10:1

Årligen inventera tillgänglighet till kulturella aktiviteter och utarbeta plan för tillgänglighet.

Uppdra till fritids- och kulturnämnden samt tekniska nämnden att, utifrån sina ansvarsområden, ansvara för åtgärderna

REGEL 11

REKREATION OCH IDROTT

”Staterna/Kommunen ska vidta åtgärder för att tillförsäkra människor med funktionsnedsättning samma möjligheter till rekreation och idrott som andra”

Mål

- Att kommunen verkar för att människor med funktionsnedsättning kan delta i idrotts- och föreningsliv samt nyttja idrotts- och rekreationsanläggningar på lika villkor som andra.

Åtgärd 11:1

I den årligt utgivna fritid-, kultur- och föreningsguiden ska det informeras om tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning i såväl kommunala som föreningsägda anläggningar och lokaler.

REGEL 12

RELIGION

”Staterna/Kommunen skall uppmuntra åtgärder som syftar till att skapa jämlika möjligheter för människor med funktionsnedsättning att utöva sin religion”

Mål

- Att kommunen verkar för att lokaler och anläggningar inom religiösa samfund är tillgängliga för personer med funktionsnedsättningar.

Åtgärd 12:1

Bjuda in representanter från religiösa samfund vid utbildning och informationstillfällen gällande funktionshinder.

3.3 Genomförande

REGEL 13

KUNSKAP OCH FORSKNING

”Staterna/Kommunen tar det yttersta ansvaret för att kunskap om levnadsvillkoren för människor med funktionsnedsättning samlas in och sprids och också för att stöd ges till forskning på alla områden, inklusive det som är till hinder i deras liv”

Mål – kunskap och forskning

- Att kommunen uppmuntrar forskning och samverkar med universitet, högskolor, FoU Sjuhärad Valfärd och andra myndigheter/organisationer för att öka kunskaperna om levnadsvillkor för människor med funktionsnedsättning.
- Att kommunen skall ta till sig nya rön och forskningsresultat och svara för att kunskaperna sprids.

REGEL 14

POLICY OCH PLANERING

”Staterna/Kommunen skall se till att handikappaspekterna beaktas i alla relevanta policysammanhang och i all planering på riksnivå”

Mål

- Att funktionshinder ska beaktas i alla styr- och policydokument. Policy och planering skall utgå från ett mångfalds- och medborgarperspektiv och genomsyra alla planerings-, styr- och policydokument. Medborgarperspektivet skall vara utgångspunkt för åtgärder för människor med funktionsnedsättning.
- Att kommunen skall ansvara för att kunskaper om funktionshinder beaktas vid planering och utförande av kommunal verksamhet. Vid verksamhetsförändringar skall konsekvenserna för personer med funktionshinder alltid redovisas. Inriktningen på alla åtgärder skall vara generell tillgänglighet för alla.
- Att kommunen tar till sig rekommendationer och rapporter från bl. a. diskrimineringsombudsmannen, socialstyrelsen, hjälpmedelsinstitutet och från frivilligrörelserna.

Åtgärd 14:1

I relevanta planer och policydokument som berör personer med funktionsnedsättning skall funktionshinderperspektiv framgå.

Uppdra till alla nämnder/styrelser att, utifrån sitt ansvarsområde ansvara för åtgärden

REGEL 15

LAGSTIFTNING

”Staterna/Kommunen har ansvaret för att det skapas en rättslig grund för åtgärder som leder till delaktighet och jämlikhet för människor med funktionsnedsättning”

Mål

- Att kommunen noga och skyndsamt följer upp lag – och regelförändringar som rör människor med funktionsnedsättning.

Uppdra till nämnder/styrelser att, utifrån sina ansvarsområden, ansvara för målet

REGEL 16

EKONOMISK POLITIK

”Staterna/Kommunen har det ekonomiska ansvaret för nationella handlingsprogram och åtgärder som skall tillförsäkra människor med funktionsnedsättning delaktighet och jämlikhet”

Mål

- Att alla nämnder beaktar handikappfrågor i sitt budgetarbete. Merkostnader som uppkommer till följd av handikappanpassningar skall ses som en del av kostnaden för verksamheten.

Uppdra till nämnder/styrelser att, utifrån sina ansvarsområden, ansvara för målet

REGEL17

SAMORDNING

”Staterna/kommunen är ansvariga för att nationella samordningskommittéer eller liknande organ inrättas, som säkerställer att handikappfrågor samordnas”

Mål

- Att kommunen ansvarar för att frågor som rör funktionsnedsättningar/funktionshinder samordnas samt att det finns riktlinjer för samarbetsformer mellan förvaltningarna i handikappfrågor.

Åtgärd 17:1

Bibehålla och utveckla samverkan i kommunens handikappråd.

Åtgärd 17:2

Bibehålla och utveckla befintliga samarbetsformer mellan förvaltningarna i handikappfrågor.

Uppdra till styrelser/nämnder att, utifrån sina ansvarsområden, ansvara för åtgärderna

REGEL 18

FRIVILLIGORGANISATIONER

”Staterna/Kommunen bör erkänna handikapporganisationernas rätt att representera människor med funktionsnedsättning på riks-, regional och lokal nivå.

Staterna/Kommunen bör också erkänna handikapporganisationernas rådgivande roll när det gäller att fatta beslut i handikappfrågor”

Mål

- Att kommunen bidrar till att frivilligorganisationernas ställning stärks.
- Att kommunen nyttjar organisationernas expertkunnande i frågor som rör olika funktionsnedsättningar/funktionshinder

Åtgärd 18:1

Bibehålla och utveckla samverkan i det kommunala handikapprådet

Uppdra till kommunstyrelsen att ansvara för åtgärden

REGEL 19

PERSONALUTBILDNING

”Staterna/Kommunen är ansvariga för att det på alla nivåer finns lämplig utbildning för all personal som deltar i planeringen och genomförandet av program och service för människor med funktionsnedsättning”

Mål

- Att kommunen ansvarar för att personal som arbetar med frågor som rör funktionsnedsättningar/funktionshinder har adekvat utbildning. Med det avses även frågor som har stor betydelse för om människor med funktionshinder kan fungera som andra, exempelvis vid planering av yttre och inre miljö, kollektivtrafik mm.

Åtgärd 19:1

Återkommande utbildning för ökat medvetande/kunskap om funktionshinder för all kommunal personal.

Åtgärd 19:2

Återkommande utbildning i bemötandefrågor för all personal.

Uppdra till kommunstyrelsen att ansvara för åtgärderna

REGEL 20

NATIONELL GRANSKNING OCH UTVÄRDERING

”Staterna/Kommunen är ansvariga för fortlöpande granskning och utvärdering av nationella program och tjänster för att tillförsäkra människor med funktionsnedsättning delaktighet och jämlikhet”

Mål

- Att kommunen regelbundet och systematiskt följer upp Plan för tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

Åtgärd 20:1

Samtliga nämnder utarbetar åtgärdsplaner utifrån det planen anger, dessa följs upp, och revideras i ordinarie planerings- och budgetprocess.

Kommunstyrelsen ansvarar för sammanställning av årsredovisningar som sedan tas upp i fullmäktige för behandling.

Åtgärd 20:2

Respektive nämnd ska en gång per år, till kommunstyrelsen, redovisa sina åtgärder för att uppnå målen i Plan för tillgänglighet för personer med funktionshinder

Planen ska revideras en gång per mandatperiod.

Uppdra till kommunstyrelsen att ansvara för åtgärderna

REGEL 21

TEKNISKT OCH ELEKTRONISKT SAMARBETE

”Stater, både industri- och utvecklingsländer, har ett ansvar för att tillsammans förbättra levnadsförhållandena för personer med funktionsnedsättning i utvecklingsländerna”

REGEL 22

INTERNATIONELLT SAMARBETE

”Staterna/Kommunen skall delta aktivt i internationellt samarbete när det gäller åtgärder för att tillförsäkra människor med funktionsnedsättning delaktighet och jämlikhet”

Mål

- Att kommunen främjar internationellt samarbete och stödjer kunskapsutbyte som leder till att tillförsäkra människor med funktionsnedsättning delaktighet och jämlikhet.